

POHJOISSAAME, lyhyt oppimäärä 2.10.2017

Nämä *esimerkit täydet pisteet antavasta vastauksesta* eivät sido ylioppilastutkintolautakunnan arvostelua. Lopullisesta arvostelusta päättää tutkintoaineen sensorikunta.

Tässä julkaistavan esimerkkivastauksen lisäksi lautakunta voi hyväksyä myös muita mahdollisia tapoja ilmaista asia.

Tehtävän 3 arvioitavat piirteet on kuvattu kriteeritaulukossa, joka on ylioppilastutkintolautakunnan antamissa toisen kotimaisen ja vieraiden kielten kokeita koskeissa määräyksissä. http://www.ylioppilastutkinto.fi/images/sivuston_tiedostot/Ohjeet/Koekohtaiset/fi_maaraykset_kielikokeet.pdf

Tehtävä 1.1.

1. Olimme siivonneet talon ja kantaneet puita sisälle.
2. Isän ja äidin piti käydä vielä kaupassa ostamassa ruokaa ja herkkuja jouluksi.
3. Minä ja veljeni jäimme kotimiehiksi ja pienempien lapsenvahdiksi.
4. Me leikimme, emmekä muistaneet tulistella/pitää tulta yllä
5. Meidän huone on tulessa, äiti huusi yläkerrasta.
6. Kiiruhtakaa kaikki ulos, isä huudahti meille lähtiessään.
7. Äiti alkoi heitellä tavaroita ikkunasta ulos kahdesta yläkerran huoneesta.
8. Me lapset olimme säikähdyksissämme kömpineet peittojen alle
9. Ei se enää pala, koska palomiehet ovat tulleet, isoisä lohdutti.
10. Talo ei kaiketi olisi syttynyt palamaan, jos me olisimme pitäneet tulta silmällä
11. Yhtäkkiä pikkuveli lähti juoksemaan, isoisäkin nousi seisomaan ja kysäisi
12. Olimme hädissämme unohtaneet koirat kokonaan.
13. Kaikki alkoivat säntäillä edestakaisin ja kutsuivat koiria. Isoisä löysi nartun
14. Pikkuveli otti koiranpennun syliinsä ja silitti sitä.
15. Onneksi vain yksi huone oli tuhoutunut tulipalossa.
16. Niitäkin, jotka eivät palaneet, oli savu ja vesi pilannut.
17. Isän piti vahtia, ettei tuli syttyisi yöllä uudelleen.
18. Emme voineet hienostella uusilla kengillä ja säpikkäillä.
19. Niitä äiti ei ollut ehtinyt hakea aitasta ennen pyhiä.
20. Myöhemmin kuulimme, että tulipalo oli syttynyt kenkäheinistä.

Tehtävä 1.2.

23-vuotias Lemet Ásllat Eira haluaa työskennellä poronhoitajana huolimatta siitä, että porotaloudessa eletään vaikeita aikoja. Norjan viranomaiset ovat rajoittaneet heikon laiduntilanteen vuoksi porokarjan määrää lähes puolella kolmessa vuodessa. Eniten se on vaikuttanut pienen porokarjan omistajiin, kuten nuoriin.

Monet porosaamelaisnuoret Pohjois-Norjassa ovat joutuneet pohtimaan, pitäisikö panostaa poronhoitoon vai hankkia toinen ammatti, koska pienellä poromäärällä ei tule toimeen ilman lisäansioita. Matkailuelinkeinon harjoittaminen poronhoidon ohella on haasteellista pitkien työpäivien vuoksi.

Eira uskoo, että poronhoito takaa varmemman työpaikan muihin työpaikkoihin verrattuna, koska muissakin työpaikoissa vähennetään väkeä. Poronhoitajien tukena ovat kuitenkin porot ja luonto. Eiran mielestä valtio on pakkoteurastuttanut poroja ainoastaan yhden heikon teurasvuoden perusteella.

Tehtävä 2.

1. hilat
2. galbma
3. čoddagii
4. nuoramus
5. leigga
6. nahkáriin
7. fertešii
8. siđai
9. vuovttaid
10. geahppaset, geahppasit, geahppasut, geahppasat, geahppasot
11. máŋgga
12. olggiid
13. viegaiga
14. fillii
15. goarkŋui
16. guottášii
17. čohkohalle
18. guovlladedje
19. guhkes
20. oinniiga